

taller de creació

BARTLEBYS GIRONINES

bel bosCk i bagué [aka Subversion de Luxe*] (Salt, 1969), és dissenyadora i activista gràfica i, en el passat, escriptora catalana emergent, guanyadora del Just M. Casero i amb dos llibres publicats que ocupen les primeres posicions del rànquing en les llistes de *less-sellers* dels anys 90. Ella considera que aquesta primerenca dedicació a la literatura mai no va ser la seva autèntica vocació artística, ja que tot i que de vegades mil imatges valen menys que una paraula, si es va lliurar a aquests afers va ser simplement perquè és més barat escriure que dedicar-se a qualsevol art visual. Paral·lelament i també transversalment va exercir el periodisme radiofònic i escrit, i durant alguns anys va publicar setmanalment àcides columnes d'opinió a l'edició gironina de *La Vanguardia*. Actualment, Bel Bosck viu i dissenya a Barcelona.

Casos documentats de resistència passiva a l'autoritat incompetent

Amb el nom de *síndrome de Bartleby* es coneix oficialment un trastorn de la personalitat que es caracteritza per actituds negatives i resistència passiva en situacions interpersonals i laborals. Pren el nom del personatge del conte *Bartleby the Scrivener: A Story of Wall Street*, publicat anònimament per Herman Melville al *Putman's Magazine* l'any 1853.

Aquest comportament es va documentar per primera vegada durant la II Guerra Mundial, en què els psiquiatres militars nord-americans van haver de tractar casos de soldats que mostraven resistència passiva i es negaven a complir les ordres dictades pels seus superiors. Un cas històric d'aquesta època és el del sergent Harry Hansen, de Boston, a qui de primer el govern nord-americà havia identificat com un dels soldats que van protagonitzar la hissada de la bandera a la muntanya Suribachi, a Iwo Jima (Japó), el 25 de febrer de 1945, moment immortalitzat pel fotògraf Joe Rosenthal en la seva famosa foto. Més tard, però, les autoritats militars

nord-americanes van determinar que el que apareix a la fotografia i que sí que va ser realment autor material d'aquell moment juntament amb dotze companys més és, en realitat, el també sergent Harlon Block, de Texas.

> **Il·lustracions:** Rosa Pagès, (Banyoles, 1967). La singularitat podria definir la trajectòria d'aquesta artista banyolina. «De petita l'àvia em donava un duro per cada dibuix, que després penjava a la paret: va folrar tota una habitació amb els meus dibuixos! La meua primera exposició?», comenta. Llicenciada en filologia anglesa, combina la docència amb la passió per la pintura i l'art en general. L'artista gironí Josep Perpinyà li ha estat mestre i guia en aquest camí paral·lel de creació. Forma part del col·lectiu d'artistes Món Rodó. La seva obra més recent s'ha exposat aquest Nadal al Col·legi d'Arquitectes Tècnics de Vic. Col·labora com a il·lustradora a la revista *Les Garrotxes*. Ha estat finalista del premi Amics de la Unesco d'enguany.

De fet, Harry Hansen formava part del contingent i havia d'ajudar el grup a hissar la bandera, però al final s'hi va negar adduint raons poc explícites i va ser substituït per Block, la qual cosa va ocasionar la confusió en la identificació inicial.

En tot cas, no va ser fins a l'any 1969 que la síndrome de Bartleby es va documentar, etiquetar i definir científicament, arran de la publicació a la revista *Nature Reviews Neuroscience* de l'article «Syndrome of Bartleby: A Sibylline Method of Mental Manipulation or a Complex Mental Disorder?», signat per una aleshores molt jove psiquiatra gironina d'origen francès, la Dra. Cécile Mariscotte, que al capdavant del Mental Health Institute of New York ha estat la principal impulsora de la investigació d'aquest estrany desordre fins ben bé el mes de febrer d'enguany, data en què es va jubilar per retirar-se a Canet de Mar a escriure les seves memòries i preparar totes les conferències que la comunitat científica encara ara li continua encarregant, i on he pogut localitzar-la i entrevistar-la en profunditat.⁽¹⁾

És la Dra. Mariscotte qui, precisament, diu en l'article abans esmentat que «En realitat es tractaria d'una definició promoguda des de l'òptica interessadament negativa del que podríem anomenar genèricament com "la gent que mana i que vol que els altres

obeeixin cegament". O sigui, l'autoritat incompetent»; d'aquí que es consideri un trastorn, i més tenint en compte que segons el conte de Melville la resistència passiva de l'escriptor va fer que acabés els seus dies deixant-se morir de gana en una presó.

Exemples de resistència passiva a l'autoritat incompetent (coneguda com a PRIA, acrònim de *Passive Resistance to the Incompetent Authority*) també serien la vaga de fam que el 1943 va fer el mahatma Gandhi a la presó de Yervada, o el famós *Bed-in for Peace* que van protagonitzar John Lennon i Yoko Ono a l'hotel Hilton d'Amsterdam, on justament fa pocs mesos s'ha celebrat amb diversos actes artístics i festius el quarantè aniversari d'aquella gesta; i, fins i tot, el mateix Jesucrist podria considerar-se com a gran precursor de la PRIA en haver-se deixat matar sense objeccions (pels jueus i/o pels romans, ja que aquest detall sobre l'autoria de la crucifixió a hores d'ara encara s'està discutint).

Nota:

1. L'entrevista a la Dra. Cécile Mariscotte està actualment en fase d'edició audiovisual i literàriament veurà la llum en la segona part, si s'escau, d'aquest reportatge d'investigació. També n'oferirem alguns resums a canals com Youtube o Vimeo i possiblement alguna emissió al programa «Docs» del Canal 33. Podria ser que posteriorment també aparegui en DVD.